



Η Ελένη Μπούρμπουλα - Γαβρικήδου

γεννήθηκε στις 27 Φλεβάρη 1930 στο χωριό Τσάκωνες Αριδαίας. Ήταν το πρώτο από τα τέσσερα παιδιά του Παναγιώτη Γαβρικήδη και της Ευτέρπης Γαβρικήδου. Η οικογένειά της τίμησε τις

αγωνιστικές παραδόσεις του ελληνικού λαού, δίνοντας στον αγώνα 4 αντάρτες (1 στον ΕΛΑΣ και 3 στον ΔΣΕ). Οι τρεις σκοτώθηκαν, πλην της Ελένης, ενώ η υπόλοιπη οικογένεια, η μάνα, οι γιαγιάδες και ο ένας αδερφός, πήραν τον δρόμο της πολιτικής προσφυγιάς στη Λαϊκή Δημοκρατία της Τσεχοσλοβακίας. Να σημειωθεί εδώ ότι μόλις αφίχθησαν στο Μπούλκες το '48, τα δύο αδέρφια της ο Μανώλης και η Χρυσούλα 17 και 15 ετών αντίστοιχα, επέστρεψαν και κατατάχθηκαν στον ΔΣΕ, για να πολεμήσουν κι αυτοί με τη σειρά τους για τα ίδια ιδανικά, αφήνοντας πίσω τον μικρότερο αδερφό Γιώργο, 12 ετών, να προσέχει τη μάνα και τις γιαγιάδες. Σκοτώθηκαν και οι δύο σε άγνωστη τοποθεσία, περνώντας κι αυτοί στο πάνθεον των άταφων μαχητών του ΔΣΕ, που έδωσαν τη ζωή τους ώστε να υπερασπισθούν τα ιδανικά και τις αξίες τους.

Η Ελένη από νωρίς διάλεξε τον δρόμο του αγώνα. Μόλις 12 χρονών ήταν σύνδεσμος του πατέρα της. Με την ίδρυση της ΕΠΟΝ εντάχθηκε στις γραμμές της. Το Αύγουστο του 1944 σκοτώθηκε ο πατέρας της στη μάχη στο Μουχαρέμ Χάνι σε ηλικία 34 ετών. Το 1947 τη συνελήφθηκε για πρώτη φορά στο χωριό της, από παρακρατικές συμμορίες που δρούσαν στην περιοχή της Πέλλας. Ένας συγχωριανός της ειδοποίησε τη μάνα της, που κατάφερε να βοηθήσει την Ελένη να δραπετεύσει. Αμέσως μετά εντάχθηκε στο ΔΣΕ. Ήταν μαχήτρια του 3ου λόχου του Επίλεκτου Τάγματος της Δημοκρατικής Νεολαίας του Αρχηγείου Δυτικής Μακεδονίας του ΔΣΕ. Το 1949 κατά τη διάρκεια της μάχης σκοτώθηκαν όλα τα μέλη της ομάδας της, που χειρίζονταν το πολυβόλο. Η Ελένη - όπως και σε μια προηγούμενη μάχη, στη μάχη της Φυτώκης στις 8 Μάη 1948 στην οποία πήρε έπαινο - όρμησε μονάχη της και χειρίστηκε το πολυβόλο, μην κάνοντας βήμα πίσω από τη θέση που υπερασπιζόταν. Εκεί τη συνέλαβαν.

Οδηγήθηκε αιχμάλωτη σε πρόχειρο στρατόπεδο. Γλίτωσε την εκτέλεση λόγω της εντιμότητας ενός αξιωματικού του κυβερνητικού στρατού, που την προειδοποίησε μαζί με άλλες αιχμάλωτες μαχήτριες του ΔΣΕ, για το τι τους περίμενε. Σύμφωνα με τα δικά της λόγια: **«Ήρθε και μας είπε πως θα έρθουν και θα μας προτείνουν κάποιοι, να πάμε στη βρύση να πλυθούμε. Δεν ξέρω τι θα κάνετε αλλά αν δεχτείτε, εκεί θα σας εκτελέσουν. Όταν ήρθαν χαμογελαστοί να μας πάρουν, κάναμε φασαρία και δεν δεχτήκαμε. ΣθENAρά όλες μας αρνηθήκαμε να πάμε μαζί τους. Έτσι γλυτώσαμε».**

Κατόπιν την μετέφεραν στο στρατόπεδο αιχμαλώτων της Λάρισας. Οχτώ μήνες μετά, δικάστηκε από το στρατοδικείο της ίδιας πόλης και καταδικάστηκε σε δις ισόβια και 15 χρόνια, ώστε να μη μπορεί να κάνει έφεση. Επόμενος σταθμός οι φυλακές ανηλίκων στην Καλλιθέα, έπειτα στις φυλακές ανηλίκων στην Κηφισιά, όπου με αγώνα και απεργία πείνας η Ελένη και οι υπόλοιπες συγκρατούμενες της, κατάφεραν να σπάσουν το καθεστώς τρομοκρατίας που είχε επιβληθεί, και να γίνουν αιτία ώστε να κλείσουν αυτές οι φυλακές. Τελικά, τις οδήγησαν όλες στις φυλακές Αβέρωφ το 1949. Από τις πρώτες μέρες εκεί, η Ελένη έγινε μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας. Ο ρόλος της στη φυλακή ήταν γνώριμος. Ήταν σύνδεσμος των καθοδηγητικών στελεχών της οργάνωσης. Η Ελένη κρατούσε τα μυστικά, και τα μετέφερε μόνο όταν και όπου της έλεγε η καθοδήγηση. Δεν λύγισε και δεν υπέγραψε ποτέ. Αποφυλακίστηκε στις 21 Απρίλη 1962, από τις τελευταίες αποφυλακισθείσες.

Μετά την αποφυλάκιση της ήρθε στον Βύρωνα και συνδέθηκε με την παράνομη οργάνωση του ΚΚΕ. Εργάστηκε στην αρχή στον κλάδο του ιματισμού - δέρματος και κλωστοϋφαντουργίας, σε βιοτεχνία που έφτιαχνε κάλτσες και ύστερα σε πλεχτήριο. Η Ασφάλεια από κοντά, και κάθε φορά που έπιανε δουλειά, λίγους μήνες μετά την απολύανε, μόλις η εργοδοσία μάθαινε το παρελθόν της. Οι πιέσεις να υπογράψει συνεχίζονταν, άλλοτε με το καλό άλλοτε με το άγριο. Η Ελένη δεν πρόδωσε το Κόμμα και τα δικά της ιδανικά, ούτε τότε που αντιμετώπιζε βιοποριστικό πρόβλημα.

Το 1963 παντρεύτηκε με τον Μιχάλη Μπούρμπουλα, έναν άλλο μεγάλο αγωνιστή και μέλος του ΚΚΕ στον Βύρωνα. Μαζί δημιούργησαν τις εκδόσεις «Αρδυτός», τυπώνοντας και διακινώντας λογοτεχνικά και κομματικά βιβλία. Αυτή ήταν και η κομματική της χρέωση μέχρι και το 1978, όπου γυρνούσε μαζί με τον Μιχάλη από πανηγύρι σε πανηγύρι και προμήθευε τις κομματικές οργανώσεις με κομματικά βιβλία, αφού πρώτα τα έντυναν με άλλο εξώφυλλο.

Το 1964 κατάφερε να ταξιδέψει στην Λαϊκή Δημοκρατία της Τσεχοσλοβακίας, για να παρευρεθεί στον γάμο του μικρότερου αδερφού της, Γιώργου, με τη σύζυγο του Ερμιόνη. Εκεί είδε μετά από 16 χρόνια τη μάνα της και την υπόλοιπη οικογένεια. Αργότερα, το 1974 η Χούντα των συνταγματαρχών αρνήθηκε να της επιτρέψει να ταξιδέψει ξανά στην Λαϊκή Δημοκρατία της Τσεχοσλοβακίας για να παρευρεθεί στην κηδεία της μάνας της. Αν και δεν τη ξαναφυλάκισαν, ήταν υποχρεωμένη να δίνει το «παρών» καθημερινά στο Αστυνομικό Τμήμα.

Χαρακτηριστικό του ήθους, της σεμνότητας, του αισθήματος περιφρούρησης της ιστορικής αλήθειας και των φορέων του λαϊκού κινήματος, που τη διέκρινε ως Κομμουνίστρια, είναι το εξής γεγονός: Όταν ιδρύθηκε το 1974 στον Βύρωνα το τοπικό παράρτημα της ΠΕΑΕΑ, και παρά την προτροπή του συζύγου της και των υπολοίπων σ/φων να γραφτεί και να είναι από τα ιδρυτικά μέλη, εκείνη αρνήθηκε λέγοντας: **«Αν δεν έρθει το χαρτί από το χωριό μου, που να βεβαιώνει τη δράση μου και όσα λέω, δεν πρέπει να με γράψετε. Δεν σημαίνει τίποτα επειδή σας τα λέω εγώ. Πώς θα βεβαιωθείτε ότι δεν λέω ψέματα;»**. Μόνο όταν ήρθε το χαρτί, γράφτηκε στην ΠΕΑΕΑ.

Την περίοδο 1989 - 1991 στάθηκε ξανά όρθια και δεν εγκατέλειψε τη θέση της. Μαζί με άλλους συντρόφους, τόσο στον Βύρωνα όσο και στην υπόλοιπη Ελλάδα, κράτησαν τη φλόγα αναμμένη για να έχουμε οι νεότερες γενιές ανοιχτό τον δρόμο για το μέλλον, την ελπίδα μπροστά μας. Η συντρόφισσα Ελένη έβαλε ψηλά τον πήχη, με τα λόγια και κυρίως με τα έργα της, για τις νεότερες γενιές Κομμουνιστών. **«Αφήστε με εμένα», έλεγε, «κοιτάτε να προχωρήσει η δουλειά του Κόμματος. Έχουμε μάχες μπροστά μας»**.